

19⁵/_I 29

Światowid

R.VI.

N° 2
(231)

Carnavales!

Miecz, ofiarowany Janowi III. przez papieża Innocentego XI.

Ag. Fot. „Światowida”, zdj. na pl. kraj. „Alfa”.

NIEZALEŻNIE od Zamku Królewskiego na Wawelu, który pozostał na zawsze skarbnicą pamiątek narodowych z epoki pierwszej doby istnienia państwa polskiego, Zamek Królewski w Warszawie, obecna stała rezydencja Prezydenta Rzeczypospolitej, zarówno samą dostojnością swoich murów, jak i bogactwem nagromadzonych w nich pamiątek żywo przemawia do wyobraźni i uczucia Polaka. Zwłaszcza w ostatnich latach, kiedy z jednej strony dokonuje się systematyczna restauracja Zamku, z drugiej wracają zrabowane niegdyś przez

SPUŚCIZNA KRÓLÓW.

Zamek Królewski w Warszawie z kolumną Zygmunta w zimie.

Ag. Fot. „Światowida”, zdj. na pl. kraj. „Alfa”.

Rosjan pamiątki, ta siedziba ostatnich królów polskich daje co kilka miesięcy nowe, nieznanne zwiedzającemu szczegóły. Sam Zamek Królewski sięga odległych czasów, bo końca XII. w., kiedy

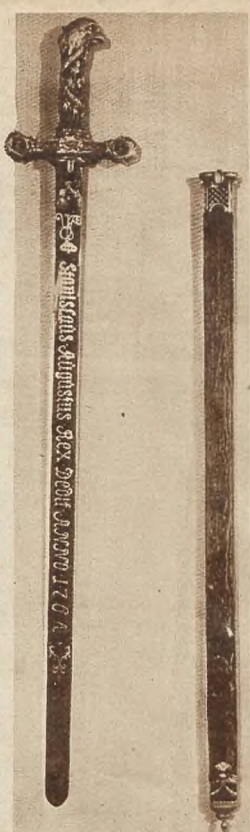
Zamku Królewskim w Warszawie, rewindykowane z Rosji najcenniejsze zabytki to: sławny „Szczerbiec” związany z Janem III. Sobieskim. Były dwa „Szczerbce”: jeden Bolesława Chrobrego, używany przy koronacji królów polskich, do bitwy pod Szczekocinami znajdował się na Wawelu, w r. 1795 zaś, gdy pułkownik pruski von Hoym zabrał szkatułkę z insygniami królewskimi, podobno — ale niewiadomo czy napewno — wśród nich się znajdował. Drugi miecz, kopja tamtego, ze skarbca sobieskich przeszedł do Radziwiłłów i zniknął w czasie szturmów Nieświeża przez Rosjan w roku 1812.

Obecnie z rosyjskiego Ermitażu odzyskany miecz znany jest od r. 1819, był własnością

zbieracza Bazylewskiego a w r. 1884 zakupiony został przez rząd rosyjski.

Pamiątki po Janie III-cim to wspomnienia stosunków wzajemnych tego króla z papieżem Innocentym XI. Sobieski był członkiem

Zakonu św. Ducha a papież ofiarował mu miecz, czapkę i kubek, przywiązane do tej godności. Obecnie przedmioty te wróciły z Rosji, znajdują się chwilowo w Warszawie, na stałe jednak umieszczone będą na Wawelu. Wreszcie odzyskaliśmy obecnie insygnia koronacyjne Stanisława Augusta wraz z jego tronem. Dajemy na tej stronie zdjęcia tych cennych pamiątek narodowych.

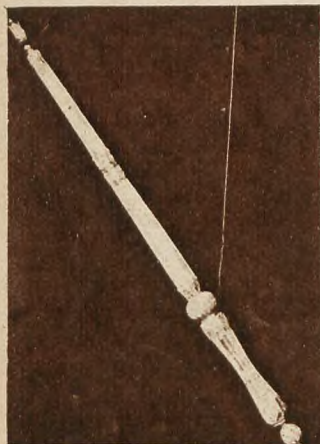

Miecz koronacyjny króla Stanisława Augusta z roku 1764.

Głównia „Szczerbca”. Długość miecza łącznie z rekojescią 18 cm. Miecz w typie mieczów, weszłych w użycie wśród zakonów rycerskich w Ziemi Świętej z końcem XIII-go wieku.

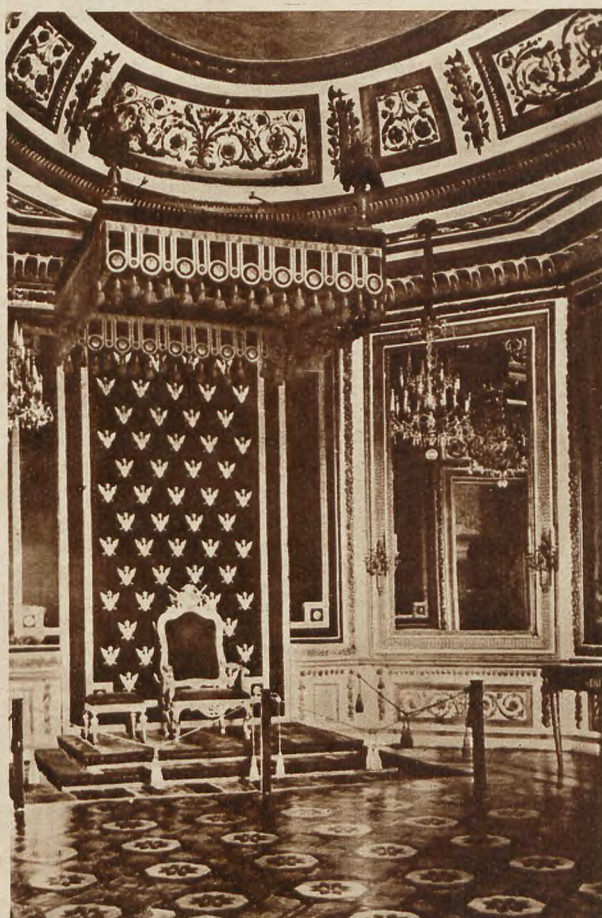
Ag. Fot. „Światowida”, zdj. na płytach kraj. „Alfa”.

Berło koronacyjne Stanisława Augusta.

Ag. Fot. „Światowida” na pl. kraj. „Alfa”.

do końca Gaetano, Chiaveri i Knöffel. Po pożarze w r. 1767 odnowił go Merlini a dekoracje malarskie dali Bacciarelli, Canaletto i Piersch. Były to czasy największej świetności Zamku, który posiadał m. in. 2233 obrazów, a w bibliotece 20.000 tomów. Ostatnie lata Rzpltej i pierwsze po jej upadku otworzyły bramę Zamku najeźdźcom. Najwięcej dbał o niego car Aleksander I., bo tutaj rezydował i podpisał Konstytucję Królestwa Polskiego.

Sala tronowa w Zamku Królewskim w Warszawie, w której został umieszczony tron królów polskich, ostatnio przez Stanisława Augusta II. używany.

Ag. Fot. „Światowida”.

„Szczerbiec” — rekojesc i część klingi.

Ag. Fot. „Światowida”, zdj. na pl. kraj. „Alfa”.

Sznur koronacyjny Stanisława Augusta z roku 1764.

Ag. Fot. „Światowida” na pl. kraj. „Alfa”.

Łańcuch koronacyjny Stanisława Augusta.

Ag. Fot. „Światowida”, zdj. na pl. kraj. „Alfa”.

Czapka, ofiarowana przez papieża Innocentego Janowi III.

Ag. Fot. „Światowida”, zdj. na pl. kraj. „Alfa”.

WOJNA BOLIWIJ Z PARAGWAJEM.

Stan wojenny między Boliwią a Paragwajem trwa jeszcze, pomimo poddania sporu przez oba państwa pod arbitraż Ligi Narodów. — Na pograniczu odbywają się jeszcze drobne utarczki i walki. Zdjęcie nasze przedstawia oddziały wojsk paragwajskich, maszerujące przez ulice miasta Asuncion po wypowiedzeniu wojny Boliwii. Jest to pierwsza autentyczna fotografia z terenu wojny południowo-amerykańskiej.

Keystone View — London.

PODRÓŻ PREZYDENTA HOOVERA.

Prezydent Hoover kontynuuje swą podróż po Ameryce łacińskiej w towarzystwie swej żony. Zdjęcie przedstawia przyjęcie prez. Hoovera w porcie Amapal (rep. Honduras). Między prez. Hooverem a jego żoną stoi przedstawiciel rep. Honduras, dalej poseł St. Zjedn. w Italji Henry B. Fletcher. Obecnie — jak donoszą pisma — prez. Hoover ma zamiar przerwać swą podróż i wrócić do Washingtonu wcześniej, niż zamierzał.

R. Sennecke — Berlin.

SKANDAL SOWIECKI W PARYŻU.

Prasa rozpisuje się obszernie o wielkiej aferze fałszerstwa weksli, którego dopuścili się zaufani rządowi sowieckiego w Paryżu. — Sprzeniewierzenia te sięgają sumy 24 milj. franków. Pieniądze zdobyte tą drogą szły na agitację komunistyczną. Na zdjęciu naszym widzimy Liborius'a (na lewo) i Joffego (na prawo), wmieszanych w sprawę oszustw sowieckich. — (W kole): portret Maksymowicza Litwinowa, brata głośnego komisarza bolszewickiego, który jest głównym bohaterem i równocześnie oskarżycielem w głośnej aferze wekslowej rządu sowieckiego.

Serv. gen. de la presse — Paris.

DYMISJA DR. SIMONSA.

Dr. Simons, prezydent Najw. Sądu Rzeszy niemieckiej, ustąpił ze swego stanowiska na skutek różnic, powstałych między nim a gabinetem ministrów. Ustąpienie dr. Simonsa, który był niezwykle poważaną osobistością w Niemczech, wzbudziło tam sensację. Dajemy portret dr. Simonsa.

R. Sennecke — Berlin.

MORDERCA FACHOTA.

Alzacja po swym powrocie do Francji przysparza jej wiele kłopotów z racji dążeń separatystycznych. Wyrazem tego stanu w Alzacji jest świeży zamach na sędziego Fachota, popełniony przez dawnego rzeźnika Jerzego Benoit. Oto portret zabójcy, który oddał się w ręce policji.

Atlantic Photo — Berlin.

KATASTROFA W CENTRUM LONDYNU.

Jak wiadomo — wydarzyła się w Londynie, przy Shaftesbury Avenue wielka katastrofa. Oto na skutek nieostrożności robotnika pracującego przy przewodach gazowych wydarzył się wybuch, który spowodował wysadzenie bruku na znacznej przestrzeni. Przechodnie zostali wyrzuceni w górę siłą wybuchu, przewrócona została dorożka konna i samochodowa. — Zdjęcie nasze przedstawia widok na Shaftesbury Avenue, gdzie miała miejsce katastrofa.

Keystone View — London.

OFIARA ZAMACHU SEPARATYSTÓW ALZACKICH.

Dajemy tu fotografię M. Fachota, dawnego prokuratora przy sądzie kasacyjnym w Paryżu, który stał się ofiarą zamachu Benoit'a. Zamach ten był dokonany niewątpliwie na podłożu politycznym, gdyż Fachot występował bardzo ostro w znanym procesie przeciw separatystom alzackim.

Keystone, London.

PROCES WOJCIECHOWSKIEGO W WARSZAWIE.

Sensacją dnia jest w Warszawie proces przeciw emigrantowi rosyjskiemu Wojciechowskiemu, oskarżonemu o usiłowanie zabójstwa Lizarewa, szefa misji handlowej Z. S. S. R. w Warszawie.

Na rozprawę przeciw Wojciechowskiemu przybyło szereg sprawozdawców zagranicznych. Wojciechowski stwierdził w swym oświadczeniu, że wykonał zamach z całą świadomością i że nie miał żadnych współników. — Zdjęcia nasze przedstawiają: na lewo adw. St. Niedzielskiego, obrońcę Wojciechowskiego, w środku salę sądu w czasie rozprawy. Na sali sędzia Wyczański (1),

przemawia adw. Niedzielski (2), siedzi drugi obrońca adw. Szyszkowski (3), oraz oskarżony (4). Na prawo Wojciechowski przed gmachem sądu. Ag. Fot. „Światowida”, zdj. na pl. kraj. „Alfa”.

MISTRZOSTWA HOCKEY'OWE OKRĘGU KRAKOWSKIEGO.

W przededniu mistrzostw Polski w hockey'u, które odbyły się w Krynicy, przeprowadzone zawody eliminacyjne we wszystkich większych miastach Polski. W Krakowie, gdzie hockey jest jeszcze młody i nie dorównuje klasie stołecznej, finał rozegrał się między drużyną „Wisły” a „Cracovią”. Spotkanie to za-

kończyło się remisowo, jednak „Wisła” na skutek lepszego stosunku bramek w poprzednich spotkaniach wyszła zwycięska i pojechała do Krynicy jako reprezentant okręgu krakowskiego. Zdjęcia przedstawiają: na lewo moment z match'u między „Wisłą” a „Cracovią”, na prawo zwycięską drużynę „Wisły”.

ŚWIĘTO WIELKOPOLSKI.

Dziesiątą rocznicę powstania wielkopolskiego obchodził Poznań nadzwyczaj uroczystości. — Zdjęcie przedstawia jeden z momentów uroczystości poznańskich, a mianowicie odsłonięcie tablicy pamiątkowej, ufundowanej przez Zw. Tow. Uczestników Powstania w Wielkop. 1918/19, na cześć Ign. Paderewskiego.

NARCIARZE ZAKOPIAŃSCY W WARSZAWIE.

W tych dniach przybyli do Warszawy znakomici narciarze zakopiańscy jak Bronisław Czech, Krzeptowski, Motyka, z pań Staszek-Polankówna. Popisywali się oni w biegach, urządzonych w Agricoli, oraz w skokach na niewielkiej zresztą skoczni parku, która nie pozwalała na dłuższe skoki. Zdjęcie nasze przedstawia skocznnię w czasie popisu. Ag. Fot. „Światowida”, zdj. na pl. kraj. „Alfa”.

POŻAR NAJWIEKSZEGO KOŚCIOŁA AMERYKI.

Jak doniosły już pisma — spłonął największy kościół Ameryki, który znajdował się w miejscowości Riverside. Kościół ten należał do sekty baptystów i wystawiony był kosztem Johna Rockefellera, który był zarazem opiekunem parafii baptystów. Dajemy tu zdjęcie tego olbrzymiego kościoła, który znajduje się dziś w ruinie. *Atlantic-Photo — Berlin.*

ROK JUBILEUSZOWY PAPIEŻA.

Rok obecny jest rokiem jubileuszowym Papieża Piusa XI., który dnia 20-go grudnia 1928 roku obchodził złote gody kapłańskie. Rok jubileuszowy zaczął się w tym dniu a kończy się dnia 20 grudnia b. r. W dniu tym wyjechali na ulice Wiecznego Miasta heroldowie gwardji papieskiej i obwieścili ludowi Rzymu surmami uroczyste rozpoczęcie się roku jubileuszowego. *R. Sennecke — Berlin.*

POLSKI MINJATURZYSTA W PARYŻU.

W Paryżu otwarto niedawno wystawę polskiego minjaturzysty Artura Szyka, który od szeregu lat przebywa nad Sekwaną. Szyk jest odnowicielem

pięknej sztuki minjaturowej, która tak wspaniale kwitła w średniowieczu, i artystą istotnie wielkiej miary. Jego wystawa spotkała się z nader życzliwym przyjęciem krytyki francuskiej. Zdjęcia nasze przedstawiają: na lewo minjaturę, wykonaną dla Marsz. Józefa Piłsudskiego, w środku artystę z rodziną,

Przy wietrze. deszczu i śniegu

nie czekaj, aż twarz i ręce zaczerwienią się i schropowacieją, lecz zawczasu zapobiegij temu, używając

KREMU NIVEA

Codziennie wieczorem, lecz także za dnia przed wyjściem na ostre powietrze, natrzyj dokładnie twarz i ręce. Krem Nivea, jedynie zawierający euceryt, nada i Tobie wygląd zdrowy, młody, piękny.

Krem Nivea w pudełkach po Zł. 0.40, 0.75, 1.40 i 2.60
w tubach po Zł. 1.35 i 2.25

Nowy prezes Królewskiej Akademii w Londynie. Na prezesa Król. Akad. Malarskiej w Londynie, najwybitniejszej instytucji malarskiej Anglii, wybrany został znakomity malarz Sir William Lewellyn, który zyskał sobie sławę wykonaniem portretu królowej. Oto fotografia nowego prezesa Royal Akademii. *Atlantic-Ph.*

na prawo jedno z dzieł Artura Szyka. *S. Londyński — Paris.*

MODA W HOLLYWOOD.

JEST zupełnie zrozumiałem, że tam, dokąd płyną westchnienia tylu kobiet, w Hollywood, raj filmowym, moda zajmuje czołowe miejsce. Jasne jest bowiem, że obok zajmującej akcji i interesujących aktorów, odpowiedzialną rolę grają również piękne dekoracje i strojne toalety. Zwłaszcza te ostatnie, służące do podkreślenia urody aktorek, muszą być zupełnie niepospolite, nie mieć nic wspólnego z szablonem i wyrzeźbić się na długo w pamięci widzów.

Artystki filmowe, które spędzają cały niemal dzień na trenowaniu się w sportach, zachowujących im smukłą sylwetkę, która jest pierwszym warunkiem kariery filmowej, noszą przeważnie w życiu prywatnym skromne, sportowe sukienki. Dopiero w atelier w świetle jupiterów, przywdziewają owe stroje z Tysiąca i jednej nocy, powiewne kombinacje z gazy i tiulu, suknie ciężkie od klejnotów, kreacje, nad którymi biedzi się Paryż, Londyn i Nowy York, ażeby olśnić zupełnie miłośników ekranu na całej kuli ziemskiej.

Suknie te podlegają przedewszystkiem jednej ważnej regule. Nie mogą być ślepo poddane modzie, gdyż każdy film musi liczyć się z dwu- i trzyletnim powodzeniem, a wtedy modna suknia bohaterki mogłaby łatwo stać się przestarzałą. Dlatego też nie ujrzymy na ekranie sukien tak krótkich jak te, które nosimy w rzeczywistości ani tak ślepo i niewolniczo hołdujących modzie.

Wielcy artyści całego świata komponują modele, oparte na motywach rosyjskich, hiszpańskich lub wschodnich. Kreacje te są nawiąskroś oryginalne i stoją ponad modą. Na smukłych figurach artystek (żadnej z nich przecież niewolno pod groźbą zerwania kontraktu

Na lewo: Ta prześliczna suknia z crêpe-satin i tiulu w kolorze cielistym, przybrana wielką girlandą róż, podnosi jeszcze urodę Joan Crawford.

Na lewo: Jedna z gwiazd wiedeńskiego pochodzenia w sukni z różowej koronki ze stanikiem ahaftowany strassami.

Na prawo: Aileen Pringle ma wspaniałą toaletę opartą na motywach rosyjskich. Jest ona z białego aksamitu, naszyta całą strassami i małymi lusterkami. Do sukni przystosowany płaszcz z tej samej materii.

ważyć więcej niż 60 kilo, zaś najbardziej przyjętą wagą jest 58 kg.) uwydają się one dopiero w całej wspaniałości i bogactwie. Suknie takie przywdziane przez zwyczajną śmiertelniczkę, wydałyby się nam conajmniej ekscentryczne, jednakże w odpowiedniej oprawie pięknych dekoracji, wspaniałych pałaców, przyczyniają się tylko do uświetnienia każdego filmu.

Do niedawna dyktatorką mody w Hollywood była Gloria Swanson, której toalety wzbudzały powszechny podziw otoczenia.

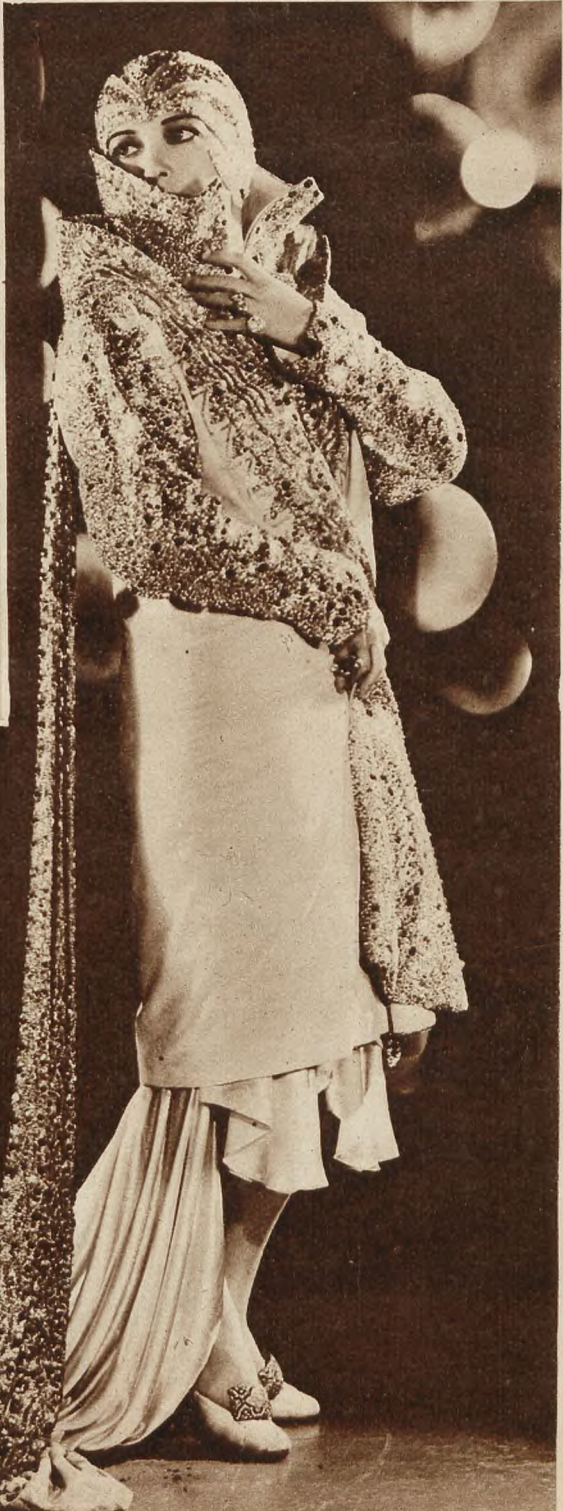
Obecnie wybiły się na pierwszy plan młode aktorki jak np. Joan Crawford, narzeczona Douglasa Fairbanks'a juniora, której suknie odznaczają się wielką wytwornością i wdziękiem. Aileen Pringle nosi bardzo egzotyczne toalety, podkreślające oryginalny typ jej urody.

ZNACZENIE PUDRU W KOSMETYCE.

Obecna epoka ma wytknięty cel w kierunku rozwoju zdrowego i pięknego ciała. W warsztatach wiedzy lekarskiej widać niezmordowaną pracę około udoskonalenia rasy oraz zapewnienia ludzkości długiego, krzepkiego życia. Uśpione do niedawna mięśnie pobudzone do uprawiania różnorodnych sportów a nowoczesna moda uwolniła i kobiety z kajdan martwoty beczynnego ciała. Nauka nie pozostała też niemyym świadkiem na widok niszczenia urody i zastruwania organizmu szkodliwymi kosmetykami, zgoda niedostosowaniem do danych właściwości skóry i włosów. Stworzyła przeto indywidualne pielęgnowanie urody, posługując się bezwzględnie higienicznymi preparatami. Uświadomienie w tej gałęzi wiedzy zmieniło myślenie poglądy u ogółu. Dawniej potępiano stosowanie pudru. Nic dziwnego, wszak obserwowano fatalne skutki po metalicznych pudrach zagranicznych. Dziś przekonano się, że dobry puder jest niezbędnym środkiem dla ochrony i zachowania świeżej cery. Wzorując się na chemicznie czystym wykwintnym pudrze egzotycznym Dra Lustra, wymienię dodatnie momenty pudru. Przedewszystkiem powinien mieć własność zmiękczenia naskórka, chronienia przed zmianami atmosferycznymi a nie powinien być uniwersalnym. Dlatego istnieją 2 rodzaje pudru z przepisu Dra Lustra: tzw. puder higieniczny do tłustej i egzotyczny dla każdej innej właściwości cery.

Dr. Z. B.

Wytworna suknia wieczorowa z czarnej mory o nieskazitelnie pięknej linii, noszona przez Joan Crawford.

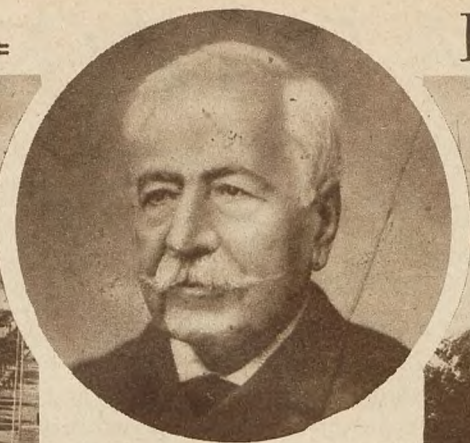
DZIEŁO „WIEL-

KIEGO FRANCUZA“.

Panorama u wejścia do kanału w pobliżu Port-Saïd.

Jacques Boyer — Paris.

Ferdynand de Lesseps, twórca kanału Sueskiego.

Jacques Boyer — Paris.

Nad brzegami kanału w okolicy Port-Saïd.

Jacques Boyer — Paris.

Dnia 10 GRUDNA 1868 r., a więc sześćdziesiąt lat temu statek francuski „La Levrette“ przebył po raz pierwszy w całej długości kanału Sueskiego, który został otwarty oficjalnie w kilka miesięcy potem w jesieni r. 1869, przez cesarową Eugenję. Warto więc przy sposobności tej rocznicy uświadomić sobie pokrótce czym jest kanał Sueski, jakie były dzieje jego budowy i jaką rolę odgrywa w dzisiejszym handlu światowym.

Dnia 25-go kwietnia 1859 roku Lesseps, „wielki Francuz“ jak się go często nazywa, po raz pierwszy uderzył motyką w piasek terenu, przez który miał biec przyszły kanał. Budowa Lessepsa napotykała na ogromne trudności i to nie tylko z racji finansowych i braku rąk do pracy, lecz także intryg politycznych (sławne powiedzenie Lorda Palmerstona, że cała budowa jest tylko „nieuczciwą mistyfikacją“). Mimo tego niestrudzony Lesseps posuwał dalej swą pracę i dnia 16 sierpnia 1869 roku złączyły się fale morza Śródziemnego z wodami morza Czerwonego, a 17 listopada przebyło kanał 67 statków ze statkiem wiozącym na pokładzie cesarową Eugenję, cesarza austriackiego, kronprince pruskiego, ambasadorów państw i w. innych wybitnych osobistości na czele.

Z chwilą zbudowania kanału nie ustały jednak trudności. Oto należało dojść do ugody z Portą Otomańską co do warunków transportu; gdy zaś potem sułtan sprzedał 180 tys. akcyj kanału, które posiadał — Anglii, wybuchły nowe nieporozumienia między Anglią a Francją. Dopiero międzynarod. konwencja, zawarta w Londynie w r. 1888, rozstrzygnęła sprawę w tym sensie, że kanał będzie instytucją międzynarodową, neutralną, otwartą dla wszystkich państw świata.

W czasie wojny Niemcy zamyslały jednak o pogwałceniu neutralności kanału, aby przez zawładnięcie nim przeciąć komunikację Anglii z koloniami. W tym celu armia turecka, kierowana przez Dżemal Beja a wspierana radami sztabowców niemieckich, zaatakowała w lutym r. 1915 El-Kantara i El-Ferdan. Dopiero ogień pancerników angielskich, monitorów francuskich i dwóch linjowców, ustawionych przy brzegu, odparł nacierające kolumny. Aby udaremnić następne ataki generalicja angielska ufortyfikowała pospiesznie wzgórze półwyspu Sinaï. Potem jednak powstanie króla Hedżasu, który odpędził Turków z tych stron, wpłynęło definitywnie na zabezpieczenie tej drogi przed atakami turecko-niemieckimi.

długości jest on na poziomie morza, t. zn. nie posiada śluz jak inne kanały, które stosują podwyższanie i zniżanie okrętów celem przewyższenia różnic poziomów. Głębokość wód kanału waha się między 13—12 m., szerokość koryta kanału pomiędzy 80—120 m. Szerokość

picia złej wody szerzyły się choroby), jak i dla statków, które zaopatrują się tu w wodę na dalszą podróż. W tym celu w miejscowości Ismailia zainstalowano filtry, które dały tak doskonałe efekty, że zastosowano je również w Port Saïd i Suezie. Filtry w Suezie są największe i dostarczają dziennie ponad 5.000 m. kub. wody oczyszczonej i zdrowej. W Port Saïd znajdują się również wielkie doki pływające, które umożliwiają naprawę uszkodzonych statków. Przybliżanie się i manewrowanie dokiem pływającym dokonuje się zapomocą urządzeń elektrycznych. Oczywiście kanał Sueski wymaga ciągłej pieczy i uwagi. Przedewszystkiem należy go bronić przed zasypywaniem przez lotne piasek pustyni. W tym celu pracują na kanale stale dragi, czyli pogłębiacze, które wybierają piasek. Drag tych było dotąd cztery, a niedawno przybyła wielka draga, która stale patroluje kanał. Draga ta o sile 600 HP na 100 m. długa i 7-50 wysoka wybiera w ciągu godziny 400 m. kub. piasku i zanurza swe ramię na 14 m. w głąb. Pozatem dla celów usuwania skał, które spadają lub grożą osunięciem się w wodę kanału jak i rozszerzania przesmyku w miejscach węższych służą specjalne pontony, które zaopatrzone są w cały arsenał środków wybuchowych.

Dzięki tym urządzeniom kanał Sueski rozwija się wspaniale i oddaje nieocenione usługi handlowi zamorskiemu. Dziś kanał rozporządza 25 „dworcami“ dla parowców t. j. basenami, w które wpływają wielkie statki.

Oaza zwana „źródlami Mojżesza“ w pobliżu Suez.

Jacques Boyer — Paris.

Źródełko w pustyni w okolicy Suez.

Jacques Boyer — Paris.

ta jest szerokością przeciętną, bowiem w miejscach gdzie są zbudowane przeładownie, porty i przystanki szerokość ta przekracza często 135 m. Przy wejściu do awant-portu w Port Saïd znajdują się dwa pięknie wykonane mola.

Kwestją nader palącą, którą zająć się musiał zarząd kanału, była sprawa dostarczania dobrej, świeżej wody zarówno dla mieszkalców nad kanałem położonych osad i wsi (gdzie skutkiem

Dla naocznego wykazania olbrzymiego znaczenia, jakie posiada kanał Sueski przytoczymy tylko cyfry z r. 1927. W roku tym przeszło przez przesmyk kanału 5.544 statków, które przewiozły 29,524.000 tonn towarów. Cyfry te są istotnie imponujące i dowodzą sprawności funkcjonowania dzieła „wielkiego Francuza“ Lessepsa.

Dajemy tu kilka zdjęć z nad kanału i portret twórcy tego wiekopomnego dzieła.

W ROZGWARZE

KARNAWAŁ! Czarowny okres podniecenia, nadziei i złudzeń! W salach lśnią się posadzki, płoną żyrandole, przelewa się tłum barwny, strojny, pełen wesela. Drogie toalety pań, białe ramiona, zapach perfum, czarne kontury fraków, wszystko to miesza się w gwarze orkiestry grającej raz kanciastego „black-bottoma” raz zmysłowe, upojne tango. Powietrzem fruną serpentyny różnokolorowe, rozchylają się zbyt czerwone usta, które dziś po raz pierwszy może kosztowały pienistego szampa, szum par tańczących, rozmów, szeptów zlewa się w jeden przeciągły ton. Na redutach przesuwają się czarne sylwety domin, arlekinowie,

GWEN LEE (na lewo) i DOROTHY SEBASTIAN ubrały się na redutę jak dwie modne „sisters”.

KARNAWAŁU.

paziowie, wszystkie stroje wszystkich epok, po kątach szepty par, śmiechy stłumione — a drażniące.

A rankiem wysypuje się ta masa rozgrzana tańcem, rozbawiona na śnieg, który skrzy się w mistycznym, mdłym blasku księżyca. Dzwonią dzwonki u sań, huczą trąbki aut, ostatnie uściski, zmagania się, spojrzenia, słowa szybkie, gorące.

I gdy potem minie ten okres upojny, wspomina się cicho, w szarej godzinie te chwile niefrasobliwe, tę ochotę młodzieńczą, te słowa gorące od krwi, ten rozkoszny szum w głowie, ten karnawał buńczuczny, huczny, szalony!

DOLORES COSTELLO, żona „Don Juana” Johna Barrymore w stroju karnawałowym budzić może zachwyty nie tylko rodzonnego męża.

NANCY CARROLL wygląda uroczo w tym redutowym stroju na tle sztucznego księżycy i gwiazd w pozie kuszącej i frywolnej. Paramount Famous Lasky Corporation.

JOSEPHINE DUNN, istny chochlik świata filmu doprowadza do ładu swą buzię w czasie przerwy w zabawie redutowej. Metro-Goldwyn.

Na lewo: THELMA TODD, gwiazda filmu Ameryki wygląda jak zjawisko w otoczeniu barwnych baloników na hucznej zabawie karnawałowej. Paramount Famous Lasky Corporation.

ESTHER RALSTON i MIL HAMILTON toczą niebezpieczny flirt przy ustronnym stoliku zdala od tanecznego gwaru. J. Springer, New York.

LUCY DORAÏNE, urodzona kocietka, patrzy na salę redutową z uśmiechem pewnej zwycięstwa kobiety. Paramount Famous Lasky Corp.

Na prawo: FAY WEBB, piękna jak marzenie kusićka, z kontrastem czarnych włosów i oczu i białych ramion oraz cudnego futra, rozmyśla nad wyborem toalety balowej. Metro-Goldwyn, Mayer.

STÓŁ WYTWORNIE NAKRYTY.

U góry na lewo:

Stół karnawałowy. Pociężne lalki i figurki, motyle i parasolki nadają mu specjalnie wesóły charakter.

U góry na prawo:

Wielkie żółte rumianki nadają wiejski wygląd temu stołowi, przygotowanemu do podwieczorku.

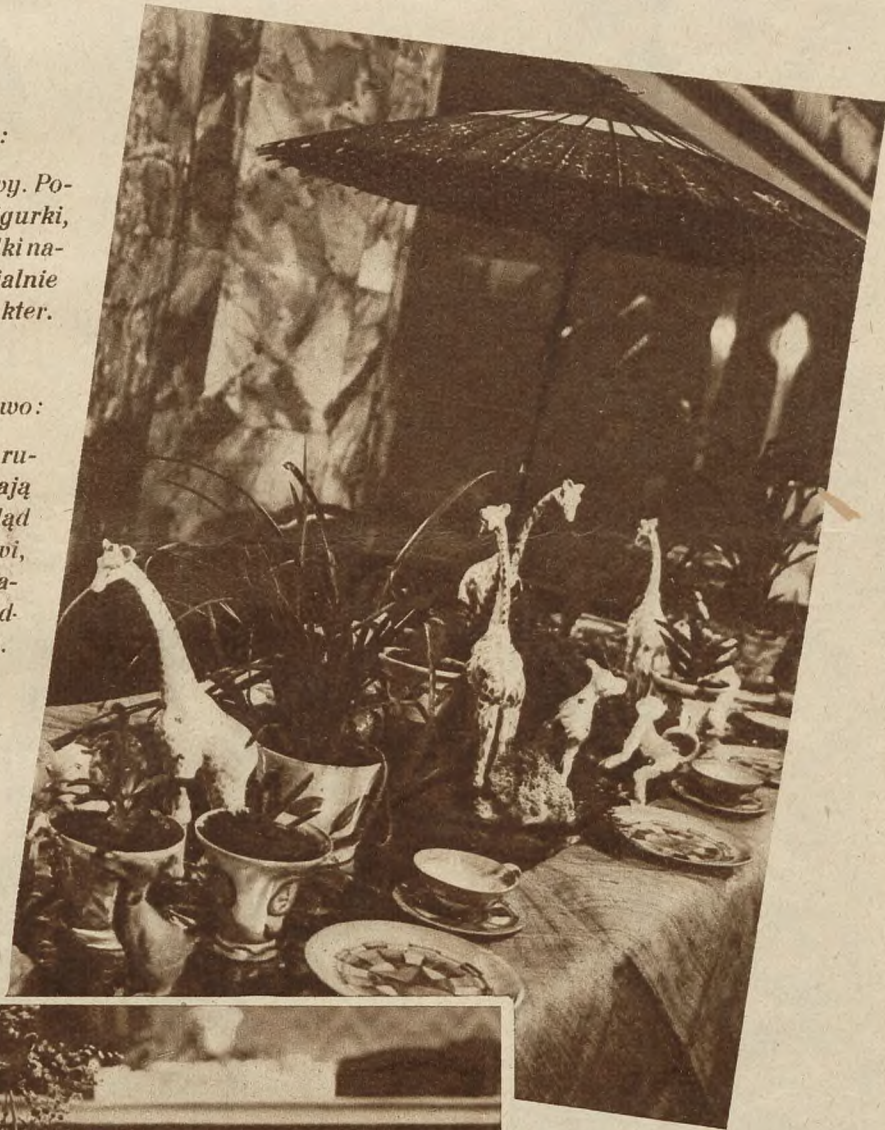
Piękna lampa, otoczona kulą szklaną, napełnioną wodą — rzuca przyćmiony blask na szklaną zastawę, poprzegradzaną liśćmi paproci.

WE WSZYSTKICH dziedzinach, należących do kobiet, objawia się wielka zmiana i ewolucja w zupełnie nowym kierunku. Podobnie, jak to się dzieje z sukniami, bielizną i pościelą, także i nakrycie stołu zmieniło się nie do poznania.

Dawniej dowodem zamożności domu i dobrego smaku gospodyni były obrusy i serwetki z ciężkiego płótna, dużo srebra, wszystko to ustawione w nieskazitelnym porządku. Obecnie dzieje się wprost przeciwnie. Obrusy suto przetkane koronką zajęły miejsce ciężkich, adamaszkowych — tam,

Stół zastawiony chińską porcelaną. W środku posążek Buddy i egzotyczne kwiaty.

Bardzo oryginalne przybranie stołu, składające się z doniczek z kaktusami oraz porcelanowych zwierzątek.

gdzie przedtem znajdowało się srebro, znajdujemy kryształ, w których odbija się migotanie światła. Najważniejszą ozdobą stołu są, jak i przedtem, kwiaty, ale rozmieszczone w artystycznym nieładzie i poprzegradzane krotchwilnymi figurkami, przedstawiającymi lalki lub zwierzęta.

Wielką ozdobą stołu jest lampa o pięknym abażurze, jak również gustownie dobrana porcelana.

Jednakże tylko dobry smak nadaje prawdziwie piękny wygląd stołowi, zaś indywidualność każdej kobiety ma tu szerokie pole do popisu.

Następca Jackie Coogana. Jackie Coogan przestał być już tem cudownem dzieckiem, które czarowało nas swą grą w filmach i stał się już całkiem tęgim dryblasem, który popisuje się ze swym ojcem na scenkach europejskich. Stanowisko Coogana zajmuje obecnie artysta przedstawiony na naszym zdjęciu.

Głód w Chinach. Chiny nawiedził tego roku głód, będący wynikiem ogromnej suszy. Szczególnie ucierpiały zbiory ryżu. Około 2 milj. ludności dotkniętych jest plagą głodu. Zdjęcie przedstawia żebraka chińskiego, który daremnie żebrze na ulicy o strawę.

MAGAZYN najwykwintniejszego obuwia w Europie

pod firmą „**LEON**”

WARSZAWA, Nowy Świat 42. — Telef. 183-86.

nózkę o cale dwa numery, nadając jej zgrabny i estetyczny wygląd. — W bieżącym sezonie posiadamy wielki wybór najmodniejszych pantofli balowych.

Obuwie nasze pod względem solidności wykonania, elegancji oraz modnej i pięknej linii nie ma równego sobie w Europie.

Pierwsze elegancki stolicy tylko w naszych pantofelkach czują się swobodnie i pewnie efektu swej toalety.

Obuwie nasze zmniejsza bowiem

U góry na prawo:

Najstarszą knajpę Ameryki znajdującą się w mieście Nowy Orlean, spotkał smutny los z racji zaprowadzenia prohibicji. Wesoła ta knajpka, która liczy 145 lat, musiała chcąc nie chcąc zamieniać się kolejno w kabelet, skład starożytności, a ostatnio w sklep towarów kolonialnych. Zdjęcie nasze przedstawia ten „historyczny” budynek.

U dołu na prawo:
Nowe zderzaki przy autach.

W dziedzinie automobilistyki dokonano ważnej innowacji. Mianowicie zamiast metalowych zderzaków, które w razie kolizji auta z drzewem, parkanem lub t. p. wyginały się i nie dawały właściwej ochrony dla wozu, wprowadzono zderzaki, sporządzone z maspywnej gumy, które zabezpieczają auto dzięki swej elastyczności od skutków uderzenia. Oto auto z takimi zderzakami. *Atlantic, Berlin.*

Kaplel Smukłości

LEICHNER

No 1001

Kaplel smukłości Leichnera Nr. 1001 jest wyłącznie środkiem kosmetycznym, nie zawierającym żadnych szkodliwych składników, wobec czego korzystać z niej mogą nawet osoby bardzo wrażliwe. Do wanny z wodą ogrzaną do około 35° Celsjusza należy wsypać zawartość jednego pudełka „Leichner 1001”. Po kąpiele pożądaną jest 15-ty minutowy wypoczynek. Działanie kapieł jest wprost zdumiewające. Orzeźwia ona, działa dodatnio na samopoczucie wzmacnia organizm zwiększając energię i chęć do pracy. Skóra nabiera śnieżnej białości i miękkości aksamitu, a figura staje się wysmukłą.

Cena za pudełko Zł 4.50. Wszędzie do nabycia.

NA
DYWANY

PERSKIE
I KILIMKI RĘCZNE

materiały doborowe oraz stylowe wzory! — Nauka wyrobu dywanów bez warsztatu! — Skompletowane roboty z wzorami i pouczeniem odwrotnie! — Wybór gotowych dywanów, makat, poduszek i t. p. — oraz na zamówienie! — Na odpowiedź uprasza się dołączać znaczki!

„**SMYRNAPERS**”
KONCESJONOWANA
SZKOŁA I WYTWÓRNI
DYWANÓW ORIENTAL
NYCH

GODZISZEWSKA
KRAKÓW, PIJARSKA 5

Antoni Marczyński

ALOHA

~ Powieść egzotyczna ~

Ilustr. A. Żmuda

— Lecz on... Manu. O nim zapominasz.

— Co do niego zachodzą dwie alternatywy. Albo nie dowiedział się nigdy jaką cenę zapłacono za jego życie i wolność, albo wiedział. W pierwszym wypadku jest wszystko w porządku. W drugim zaś jego nienawiść do białych wzrosła wydatnie, a równocześnie wzrosła miłość i przywiązanie do kochanki, która nie ważyła się złożyć największej ofiary, byle jego od śmierci wyratować...

— Ale jakiś cień pozostał na zawsze.

— Cień? Nie rozumiem cię, darling. Nie tailem nigdy przed tobą, że zanim cię poznałem nie pędziłem wcale pustelniczego żywota. Opowiedziałem ci o wszystkich moich miłościach. I czy ta wesoła kawalerska przeszłość rzuciła jakiś cień na mnie? Powiedz szczerze.

— Właściwie, nie. Mężczyźnie wszystko uchodzi, lecz kiedy mowa o kobiecie...

— Kubek w kubek to samo, honey — przerwał jej z ożywieniem. — Znowu powracam do naszego przykładu. Jesteś mężatką. Od kilku lat należałaś do innego mężczyzny i czy sądzisz, że ta okoliczność rzuca jakikolwiek cień, używając twego wyrażenia, na ciebie, na moją miłość?... Nigdy! Kocham cię więcej może właśnie dlatego, że znam twoją smutną przeszłość, wiem jakim tyranem był Ralph dla ciebie.

— Więc miłość twoja zrodziła się ze współczucia z litości.

— Jak możesz, Violet! Współczucie wzmocniło ją tylko, wysubtelniło, ale przenigdy nie było źródłem. Lecz odbiegliśmy od tematu... Załatwiwszy się z obu alternatywami odnośnie do Manu, stwierdzam raz jeszcze, że niegentelmański postępek białego oficera nie mógł mieć złych skutków dla żadnej z trzech zainteresowanych osób. Czy nie tak, Lili?

Wyspiarka niedosłyszała pytania, zajęta myślą. Zniżając głos mimowolnie spytała szarada:

— Powiedziałaś, że jej mąż był dla niej niedobry i życie miała z nim smutne... Czy to prawda?

— Święta prawda. Mało powiedzieć o Ryszardzie. To zbrodniarz, który nastawał na jej życie, wybuchnął szczerze i ugryzł się w język. W tym czasie, zorientowawszy się, że tak osobiste sprawy nie są przeznaczone dla uszu ludzi obcych. Chciał jakoś zagadać, lecz pierwsze słowo utknęło mu w gardle na widok tego, co teraz nastąpiło nieoczekiwanie. Lilinokalanta podbiegła do Violet i ucałowała ją serdecznie...

— Biedna ty... Bardzo biedna, lecz nie bój się. On cię już dręczyć nie będzie — mówiła, głaszcząc delikatnie włosy oniemialej ze zdziwienia Amerykanki.

W grocie, w której odbywał się sąd zabrzmiał głos kobiety.

— O kim ty mówisz? — spytał Ryszard, nawiązując do ostatnich słów Lilinokalany.

W jej oczach zamigotały dziwne błyski...

— Dowiesz się wszystkiego niebawem. Teraz słuchaj. Oskarżycielka zabrała głos.

— Jakto, jeszcze się nie wygadała? Jeszcze nie koniec tej szopki?

— Nie — odparła szybko. — Słuchałam przedtem twych słów. Orzekłeś, iż nikt nie został skrzywdzony czynem białego oficera... Ale stało się całkiem inaczej... Słuchaj uważnie...

Potem odczekawszy, aż przebrzmi wymawiane właśnie przez Kamchę zdanie, zaczęła jej zeznania w dalszym ciągu napoczekaniu przekładać na język angielski.....

— Poszłam więc, o sędziowie na spotkanie z złym, białym człowiekiem. Nikt z moich nie zauważył mego odejścia. Spali wszyscy. Główne wejście do podziemi było założone olbrzymimi głazami, których ani poruszyć nie zdołałam. Musiałam tedy nadłożyć drogi i wydostałam się

Rys. A. Żmuda.

biały mrok żółtem światłem.

...czelina, po drugiej stronie... jak szalona, lękając się, nie doczekawszy się mego... przyspieszy jeszcze mo... Manu. Potykałam się, przewra... iłam wytrwale, nie bacząc, że... ostre kamienie i ciernie. Już... jego znienawidzoną sylwetkę... Chodził powolnym krokiem tam i napowrót po łące tuż pod samym lasem i rzucał niespokojne spojrzenia dokoła. Wreszcie zoczył mnie. Wydał okrzyk radości, ruszył szybko naprzeciw, lecz zaraz przystanął. Był przezorny i nieufny. Według siebie nas sądził; lękał się podstępny czy odwetu za wczoraj...

Przybrałam pewną minę, choć nogi mi drżały. „Jestem”, przemówiłam po chwili wzajemnego milczenia: „żądałam widzenia się ze mną w sprawie Manu. Chcę, aby był wolny. Mów, jaka jest cena,” tu urwałam i odskoczyłam w tył, gdyż gałęzie zakolysały się w jednym miejscu i wśród zielonych liści zaczęła granatowa bluza ukrytego tam majtki. „Zakłąłeś się na rodziców”, przypomniałam mu, wskazując chybotający

krzew olbrzymiej, górskiej borówki. „Zakłąłeś się, a znowu zastawiłeś sidła.”... Zaprzeczył stanowczo. „Mylisz się Kamcho. Tam są moi żołnierze z nabitą bronią, nie przeczę; ale są po to tylko, by czuwać nad moim bezpieczeństwem. Jesteś wolna i możesz odejść kiedy zechcesz”. A kiedy powiedziałam, że pragnę odejść ale razem z Manu, uśmiechnął się złowrogo. „Albo on wróci, albo ty”...

Rozmawialiśmy bardzo długo. Podczas tej rozmowy wyszedł z lasu jeden żołnierz. Już zamierzałam uciec, obawiając się jakiegoś podstępu, lecz biały oficer uspokoił mnie nowym zapewnieniem i odebrawszy od owego majtki jakiś papier, odesłał go zaraz. Przeczytawszy, schował papier do kieszeni. „Los ci sprzyja, Kamcho”, powiedział: „Myślałem, że wiele tygodni razem spędzimy, jak para najczulszych kochanków, a tymczasem jutro mamy wracać do przystani. Bunt stłumiony. Tak więc wykupisz twego Manu za bardzo niską cenę... Za jedną noc. Jutro skoro świt wypuszczę twego małżonka i razem wrócicie do swoich”.

Zwiesiłam głowę zawiedziona w nadziejach, jakie w mem sercu obudziły jego pierwsze słowa. Sądziłam, że po stłumieniu powstania zwycięzca będzie wspaniałomyślny i uwolni Manu bez mojej ofiary. Powiedziałam to nawet głośno, lecz wyśmiał mnie i udał gniew. „Daj jej palec, chciałaby zaraz całą rękę. Przedtem godziłaś się z myślą, że całe miesiące będziesz do mnie należeć, a teraz żal ci jednej nocy. Nie, moja piękna. Albo, albo! Daję ci pięć minut czasu do namysłu, potem wracam do obozu. Za godzinę Manu zawieszę na gałęzi, bo szkoda kul dla powstańca. Nie wierzysz? Pójdź ze mną. Zapewniam ci nietykalność. Mogę dać na piśmie. Własnymi oczami zobaczysz jak twój małżonek zadyma...” Krzyknęłam przeraźliwie. Sama myśl o tem mnie z nóg zbiła... „Przyjdę”, wybelkotałam i powtórzyłam kilkakrotnie: „Przyjdę do ciebie, przyjdę, ale pomnij, że jutro o świcie wydasz mi Manu...” Zawahał się na króciusienką chwilę. Skinął głową. Rzekł z naciskiem: „Wydam ci go jutro o świcie...” Jeszcze niedowierzając: „Przysięgnij na swoich rodziców”. Wzruszył ramionami, lecz przysięgł. Przysięgł na wszystko, że tym razem dotrzyma słowa. „I Manu się nie dowie jaką cenę zapłaciłam za jego życie”. Prześwidrował mnie złemi spojrzeniami... „Boisz się go, czy ci zależy by wierzył, że mu zawsze byłaś wierna?” spytał, „Ani jedno ani drugie, ale ty tego nie pojmiesz, biały człowieku. Nie chcę tylko, aby Manu zaciągnął wobec mnie dług wdzięczności...” Mruknął coś o szlachetnych pobudkach i w krótkich słowach umówił ze mną czas i miejsce dzisiejszego spotkania...

Nie wróciłam do podziemi, lękając się, że nie pozwolą mi wyjść wieczorem. Błąkałam się dzień cały, modląc się, by nic nie pokrzyżowało moich planów i nie spowodowało zguby dla Manu. Zaspokoiliam głód jagodami, a kiedy słońce pochyliło się ku zachodowi, pospieszyłam w stronę miejsca schadзки.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Z E Ś W I A T A.

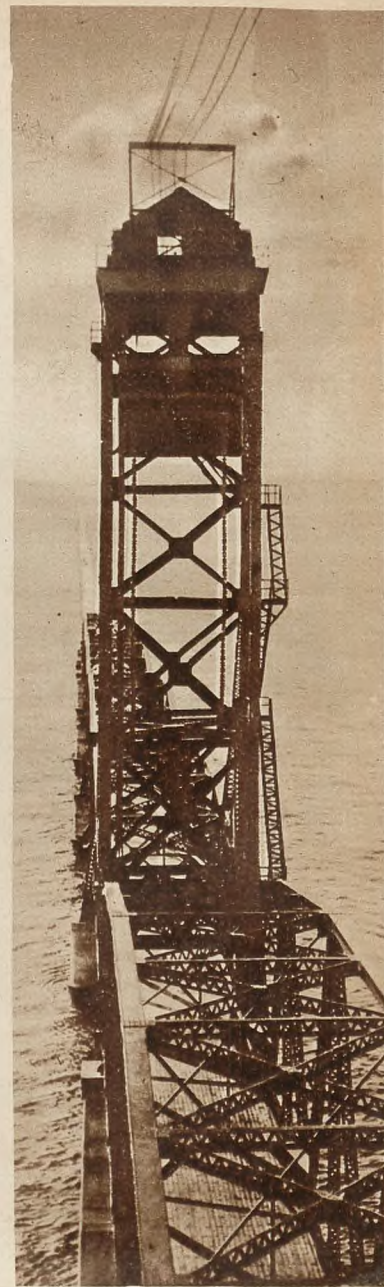
Zmiana alfabetu w Turcji.

Dnia 1 grudnia dokonana się na obszarze republ. tureckiej ważna rewolucja: zmieniono alfabet, porzucając stare znaki tureckie nadające się do skomplikowania i trudne dla oka na korzyść alfabetu łacińskiego. Zdjęcia nasze ukazują: na lewo plik gazet tureckich drukowanych alfabetem łacińskim, na prawo te same gazety drukowane znakami tureckimi.

Photo J. Weinberg, Constantinople.

U dołu:

Bezcenny naszyjnik. Zdjęcie nasze ukazuje znaną aktorkę francuską Jefferson-Kohn, która nosi przy uroczystych okazjach wspaniały naszyjnik z pereł bezcennej wprost wartości. Naszyjnik ten należał swego czasu do cesarzowej austriackiej Marii Teresy, poczem został sprzedany i często zmieniał właścicieli, zanim dotarł do rąk pięknej artystki. Atlantic-Photo, Berlin.

Najdłuższy most świata.

Amerykanie mają ambicję posiadania największych na świecie budynków i urządzeń. Toteż obecnie zbudowali z wielkim nakładem pieniężnym, bo kosztem 7 mil. dol. olbrzymi most na James River. Most ten ma długość ponad 5 mil ang., wychodząc z miasta Newport-News łączy ląd stały z półwyspem Wirginia. Oto widok tego kolosa, którego część można podnosić do góry, by ułatwić przejazd statków. Wide World Ph., Berlin.

Na lewo:

Sezon w St. Moritz rozpoczęty! Tor bobsleigh'owy roi się już od amatorów boba, tereny narciarskie od narciarzy, a ślizgawki od mistrzów łyżwiarzkiej sztuki. Oto Howard Nicholson (w berecie) z Miss Hildą Rickert i Pawłem Creckow w efektownej figurze. Keystone London

Łóżko Madame Dubarry sprzedane. Głośna artystka francuska Cecylja Sorel jest osobą niezwykle zamożną i posiada m. in. zamek w Malmaison, gdzie swego czasu mieszkał Napoleon z Józefiną. — Stąd potem udał się cesarz na wygnanie na wyspę św. Heleny. Zamek jest urządzony

z wielkim przepychem. M. in. jest tam łóżko głośnej kochanki Ludwika XIV-ego pani Dubarry. Obecnie Cecylja Sorel, która to wozila ze sobą na swe występy amerykańskie, sprzedała ten historyczny sprzęt. Zdjęcia nasze przedstawiają: na lewo artystkę Sorel, na prawo łożo kochanki królewskiej.

Czaj zimny.

Na lewo:

Kraków w krasie zimowej. Zbieg ul. Szpitalnej przed teatrem miejskim z plantami, które ustroił najdelikatniejszy snycerz — mróz, pokrywając gałęzie drzew lekką okiścią. Na lewo Baszta Pasażerów, tworząca część Bramy Florjańskiej.

U dołu:

Wawel w śniegu. Fragment wzgórza wawelskiego przy Smoczej Jamie (wejście do niej widoczne na lewo). Puch śnieżny okrył gęsto całe wzgórze.

U góry:
Fragment plant przy zbiegu z ulicą Mikołajską. Białą haft ośnieżonych drzew odbija od ciemnego tła kamienic.

Na prawo:

Planty krakowskie w śniegu. Fragment plant przy ul. Potockiego, w okolicy Teatru im. Słowackiego. W środku pomnik ku czci Straszewskiego, założyciela przepięknych plant, ozdoby Krakowa.

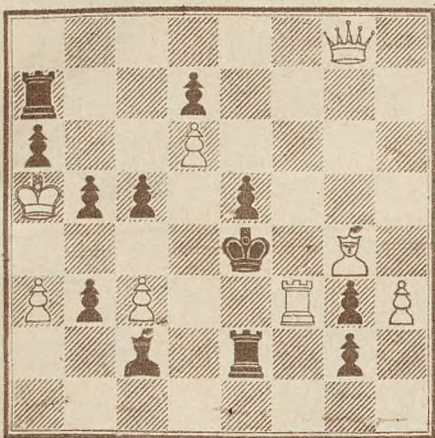

Dział szachowy

pod redakcją Mieczysława Gałuszki.

N. Malachow (II nagr. w międzyn. konkursie „Szachm. Listok” za I półr. 1928 r.)

Czarne: Kc4, Wa7 e2, Gc2, piony: a6, b5, b3, c5, d7, e5, g3, g2. (12).

Białe: Kc5, Dg8, Wf3, Gg4, piony: a3, c3, d6, h3. (8).
3-chodówka. 8+12=20.
Mat w 3 posunięciach.

Rozwiązanie 3-chodówki N. Malachowa; 1. D—f7!

I. 1... W—e3 2. G—f5 i 3. X.

II. 1... W—a8 2. G—e6 i 3. X.

III. 1... W—d2 2. W—e3 i 3. X.

IV. 1... g1 D 2. G—h5 i 3. X.

PARTJA

Białe: L. Palau
(Argentyna)

Czarne: E. Steiner
(Węgry)

grana w turnieju drużynowym na Olimpiadzie w Hadze w r. 1928.

Nieprzyjęty gambit damy.

1. S—f3 S—f6 2. d4 e6 3. c4 d5 4. S—c3 G—e7 5. G—g5 Sb—d7 6. e3 h6 7. G×f6 (1) S×f6 8. S—e5 (2) 0—0 9. G—d3 c5 10. c×d5 S×d5 11. S×d5 D×d5 12. D—f3 c×d4 13. D×d5 G—b4 14. K—e2 e×d5 15. e×d4 Wf—e8 16. K—f3 G—a5 17. G—b5 W—e7 18. S—d3 (3) a6 19. G—a4 W—e4 20. G—b3 W×d4 21. S—f4 G—f5! 22. S×d5 W—e8! (4) 23. S—e3 G—e4 24. K—e2 (5) W—d2 25. K—f1 G—b6 26. K—e1 (6) W×b2 27. Wa—d1 G×g2 Białe poddały się, gdyż po G×h1 G×e3 G—a5 rozstrzyga.

Uwagi:

1) 7. G—f4 było lepszym.

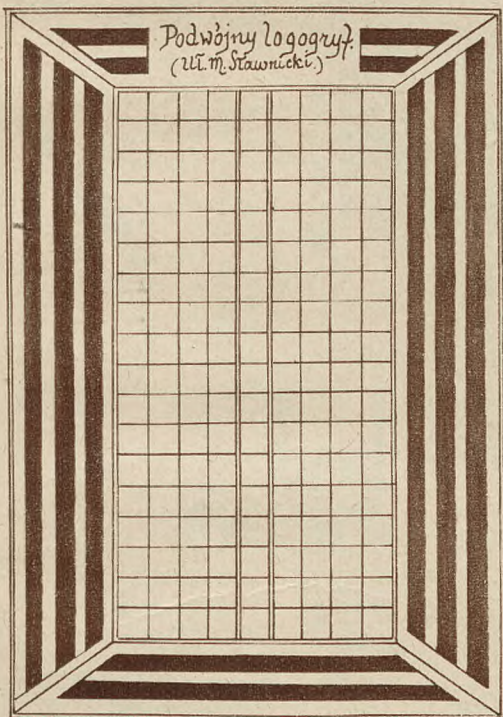
2) Białe powinny były dążyć do e4, a więc: G—d3 i D—e2.

3) 18. Wa—d1 a6 19. G—d3 G—b6.

4) 22... G—e4? 23. K—e3 W×d5 24. K×e4.

5) 24. K—g3 G—e7 25. K—h3 W—e5 26. G—d1 G—c6.

6) 26. W—e1 G×e3 27. W×e3 G×g2!!

W powyższą figurę wpisać należy dwa szeregi poziomych wyrazów pięcioliterowych. Ostatnia litera każdego pierwszego wyrazu jest zarazem początkową drugiego. Litery te tworzące środkowy rząd pionowy dadzą aktualne rozwiązanie.

Znaczenie wyrazów:

1. Dawna stolica Szkocji. — Zwierzę drapieżne; 2. Pisarz ang. + 1809. — Baniak; 3. Duchowny. — Rodz. krakowski; 4. Cięcie (karb). — Burt; 5. Nikczemnie. — Ozdoba rzeźbiarska; 6. Kubek. — Gra w karty; 7. Bogini egipska. Stan niepokoju; 8. Część ciała. — Szczyt skały; 9. Wychowaniec. — Część smyczki; 10. Gwiazdozbiór. — Pierwiastek chem.; 11. Wyżyna w środk. Azji. — Łamigłówna; 12. Marka zegarków. — Framuga; 13. Skała rzeczna. — Bożek grecki; 14. Herb polski. — Herb polski; 15. Imię portug. królów. — Odznaka; 16. Miasto pow. w żupie prakiej. — Miejscowość klimat. nad jez. Genewskim; 17. Marmelada. — Rodz. poematu; 18. Imię apostoła. — Rodz. szpady.

KUPON do losowania nagrody
za rozwiązanie zagadek
w N-rze 2 z dnia 5 stycznia 1929 roku.

Poradnik dla amatorów fotografów.

W ŚNIEGU. Fotografia jako sztuka par excellence czarno-biała właściwie powinna najlepiej nadawać się do artystycznego odtwarzania motywów śniegowych, gdzie zupełnie niemal brak barwy, a cały obraz działa tonami. Jeśli zaś zdjęcia amatorskie śnieg skrzęci się tysiącem światła i porznięty liniami bruzd i kolein zalanych niebieskawym cieniem oddają jako białą i pustą przestrzeń, to wina leży tylko po stronie fotografa.

Zasadniczo warto fotografować „śnieg dla śniegu” tylko gdy świeci słońce, a i wtedy należy używać wyłącznie płyt barwoczułych przeciwbaskowych (Alfa Orto-antihalo) i absolutnie pracować z żółtym filtrem. Filter taki pod nazwą filtra Huebla, odcień Nr. 3 kosztuje parę złotych, przedłuża naświetlenie przekr. około 4 razy, ale zato pozwoli oddać śnieg w całej jego krasie. Na płycie zwyczajnej (Ultra

lub extra rapid) szkoda kusić się o oddanie cudownej gry światła i cieni na śniegu, a nawet na płycie barwoczułej, o której fabryka pisze na opakowaniu i w prospektach, że przeznaczone jest do zdjęć filtra, tonacja śniegowa bez tego filtra nie wyjdzie. Oczywiście nie można używać filtra do płyt Extra czy Ultra, lecz tylko do barwoczułych (ortho).

Ogólną zasadą naświetlania jest, że dany krajobraz zimowy, w którym dominuje śnieg, naświetlać trzeba przy słońcu z filtrem tak samo długo, jak ten sam krajobraz w lecie bez filtra, gdyż ile tracimy światła przez użycie filtra, tyle zyskujemy przez potężne reflektowanie światła przez powłokę śniegową. A więc tylko barwoczuła płyta, filter i dostatecznie długie naświetlenie da nam obraz wartościowy.

Dr. Tad. Gyprian.

F 6, 8, 1/100 filter No 3.

F 9, 1/100, filter No 3.

Jako nagrodę za trafne rozwiązanie niniejszej zagadki redakcja „Światowida” przeznaczona w drodze losowania

KOMPLET NACZYŃ ALUMINIOWYCH.

Rozwiązanie nadsyłać należy najpóźniej do dnia 12-go stycznia b. r. wraz z załączonym kuponem.

Rozwiązanie z Nr. 51.

Franciszek Szubert.

Poszczególnych słów: Perfall, Sorge, Franz, Klengel, Marschner, Thuille, Nessler, Pfützner, Scheidt, Volkmann, Hassler, Bruckner, Mattheson, Gluck, Weber, Schrecker, Meyerbeer, Lortzing.

Trafne rozwiązanie zagadki z Nr. 51 nadesłali:

Inż. Landau, Warszawa; Z. Wołoszówna, Warszawa; „Maryśka z Pohulanki”; I. Lewicka, Lwów; S. Praszilowa, Lwów; A. Rotter, Kraków; Cz. Kozłowski, Warszawa; M. Michalski, Łuniniec; E. Czajka, Łuniniec; H. Witowska, Warszawa; W. Boner, Lwów; D. Herbstmanówna, Warszawa; H. Opiełńska, Środa; S. Bidziukówna, Żywiec; St. Szeferowa, Łódź; „Hagin” Kraków; S. Tkaczówna, Lwów; Por. Godziszewski, Jarocin; K. i H. Gruszczyński, Sosnowiec; B. Pitak, Warszawa; M. Krajewska, Poznań; E. Dzierżanowska, Warszawa; J. Zalewska, Warszawa; H. Ohrymowicz, Warszawa; H. Łapińska, Warszawa; T. Pęczkowski, Trzebinia; F. Szumańska, Lublin; M. Szymczakiewicz, Kraków; T. Czeszkowicz, Kraków; P. Czuby, Kraków; G. Hermanowski, Kraków; St. Michalikówna, Myślenice; T. Hoffmanowa, Zakopane; L. Weycherówna, Zakopane; Z. Wilkońska, Zakopane; M. Martuszyńska, Zakopane; J. Barańska, Zakopane; R. Rutowski, Lwów; E. Kruszyński, Wadowice; T. Wilczyński, Poznań; F. Pichlowie, Lwów; M. Wiczorkowscy, Lwów; K. Burczak, Sosnowiec; L. i D. Więckowskie, Lwów; A. Drzewiecki, Warszawa; R. Schmidt, Bydgoszcz.

W losowaniu o nagrodę za trafne rozwiązanie zagadki z Nr. 51 „Światowida” los padł na p. Stefanie Bidziukównę z Żywca. Redakcja „Światowida” prześle jej nagrodę w postaci włóczkowego szala, po otrzymaniu dokładnego adresu (ulica i numer domu) pocztą.

Nowości filatelistyczne.

RUMUNJA wydała nową serię znaczków z okazji 50-lecia zdobycia Dobruży i przyłączenia jej do Rumunii. — Znaczki wydano w czterech zasadniczych rysunkach: Król Karol I. i Król Michał I. na 1 i 3 lewach, por. w Konstancy na 2 lwach, pomnik Adama Clissi na 5 i 7 1/2 lewach i most na Dunaju na 10 i 20 lewach. Są to pierwsze znaczki rumuńskie wydane o własnych środkach technicznych w kraju i jako takie są w bardzo ładnym wykonaniu.

BIURO FILATELISTYCZNE
JERZY KRZYŻANOWSKI
Łódź, Andrzejka Nr. 4.

Choinka ustawiona na rynku Starego Miasta w Warszawie przez magistrat. Zwyczaj ten, nader piękny i spotykany zagranicą powinien się przyjąć na stałe we wszystkich miastach Polski.

FILATELISTY!

RADZIMY SPRÓBOWAĆ — BĘDZIECIE ZADOWOLENI.
ZESTAWIENIE „VENUS”

Bardzo ładna kolekcja złożona z 2222 znaczków całego świata, wysoka katalogowa wartość około 1500 franków.

RAZEM TYLKO ZA ZŁ. 50.—

KORZYSTAJCIE Z OKAZJI DOPÓKI ZAPAS STARCZY.

BIURO FILATELISTYCZNE
„ESPERANTISTA FILATELEJO”
JERZY KRZYŻANOWSKI — ŁÓDŹ — ANDRZEJA NR. 4.

GRUDNIOWA MIŁOŚĆ.

„Wierz mi, najdroższa, że myślę o tobie przez cały dzień...”
 „To niewiele. Dni są teraz takie krótkie, a będą jeszcze krótsze...”

Antyseptycznie spreparowane,
 urzędowo zbadane (przez Urząd
 Zdrowia Publ., mikroskopowo
 i chem.). Udowodnione większe
 zapotrzebowanie na „Olla”, niż
 na wszystkie inne, ogłaszające się
 kraj. marki, wzięte razem. 1

Gevaert

**PAPIERY
 BŁONY
 PŁYTY
 CHEMIKAŁJA
 Gevaert'a**

550

tworzą doskonałą całość, nie-
 zbędną dla każdego amatora.
 Do nabycia w składach przy-
 borów fotograficznych.

Łódź podwodna floty amerykańskiej V—4, największa z łodzi podwodnych
 St. Zjedn., która osiągnęła rekord zagłębienia na 318 stóp na przeciąg 5 godz.

KARYKATURY
GWIAZD EKRANU.

Charlie Chaplin.

Dolores del Rio.

Rod la Roque.

Harry Liedtke.

Chlorodont

usuwa:

Kamień nazębny

który powstaje ze śliny, jest bardzo niebezpieczny dla jamy ustnej, gdyż powoduje
 stopniowy zanik dziąsła, chorobę szczęk, często zaś zapalenie i ropienie dziąsła.
 Pasta do zębów CHLORODONT, dzięki swoim pierwszorzędnym własnościom,
 jest najlepszym środkiem zapobiegawczym przeciwko kamieniowi nazębnemu.

Osad nazębny

Wskutek palenia papierosów lub cygar powstaje na zębach brzydko zabarwiony
 osad, może niebardzo szkodliwy dla zębów, ale czyniący je brzydkimi. Osad ten
 usunąć się daje jedynie przez regularne, mechaniczne tarcie szczoteczką, pokrytą
 warstwą znakomitej miętowej pasty do zębów CHLORODONT.

Nieprzyjemny zapach ust

który rozprzestrzenia dookoła niemiłą woń, uniemożliwia bliższe zetknięcie się
 z ludźmi. Neutralne sole, znajdujące się w pastce do zębów CHLORODONT,
 powodują zwiększenie się śliny, a tem samem naturalne czyszczenie jamy ustnej.
 W połączeniu z wspaniałym orzeźwiającym miętowym zapachem usuwają radykalnie
 brzydki zapach z ust. 38

Przeciw chudości

używać należy naszego wypróbowanego od lat, skoncentrowanego proszku
 odżywczego „PLENUSAN”. W krótkim czasie znaczny przyrost wagi,
 kwitnący wygląd i pełne kształty ciała. Wzmocnia również krew i nerwy.
 Polecany przez lekarzy i profesorów.

1 pud. 6'— zł., 3 pud. 15'— zł.

720

Dr. Gebhard & Sp., Gdańsk Nr. 119.

Do nabycia w aptekach, drogerjach i perfumerjach.
R. BARCIKOWSKI S. A. POZNAŃ. 34

Jesteście nerwowi?

Żądajcie naszych bezpłatnych, szczegółowych
 wskazówek, jak uzyskać zdrowe i mocne nerwy.

Dr. Gebhard & Sp. Gdańsk

::: Oddział 1—20. :::

ŻYCIE PŁCIOWE!

10 cennych i pożytecznych książek tylko za
 zł. 5'—: 1) Dr. Mueller: „Najnowszy lekarz
 domowy”, 2) Dr. Braun: „Samogwałt u mę-
 czyzn i kobiet”, 3) Dr. Gelsen: „Higiena mę-
 dowych miesięcy”, 4) Dr. Surbled: „Sekret-
 ne sposoby małżeńskie”, 5) Dr. Korabiewicz:
 „Choroby weneryczne” i 5 innych cieka-
 wych i pożytecznych książek tylko za zł. 5'—.
 Wysyłamy za gotówkę lub za zaliczką pocztową,
 na wydatki załączyć zł. 1'50— (można
 w znaczkach poczt.). Warszawa, Redakcja
 „Wiedza Tajemna”. Skrzynka pocztowa 573.

PODROŻ POŚLUBNA.

„Twoja podróż poślubna” — pyta przyjaciółka
 młodej mężatki — „w samolocie musiała być bardzo
 interesująca”.

„Ach, i jak jeszcze. Mieliśmy pilota cudownego —
 powiadam ci, chłopak jak malowanie!”

NIEMA
ODTĄD
KATARU!ULTRA-RAYOR
elektro-fizyczny
aparat
do naświetlania

nosa, uszu i jamy
 ustnej — usuwa w
 ciągu 10—20 minut
 najbardziej przewle-
 kły katar przez naświe-
 tlanie błon śluzowych
 nosa — niszczy zarazki,
 ogryza łagodnie i przywr-
 ca oddech naturalny przez nos

ULTRA RAYOR leczy ból głowy, migrenę, bóle w uszach
 i niewralgiczno-twarzowe przez naświetlanie jam usznych. Tym
 sposobem przyczynowo zwalcza cierpienia i zapobiega rozwojowi
 poważnych chorób, jak grypa, zapalenie płuc i t. p. — Żądajcie
 prospektów. — Cena aparatu włącznie z baterią kieszonkową
 wynosi złotych 20, natomiast kosztu przesyłki 1 złoty 50 groszy.
 Aparat posiada trwale żarówki „OSRAM”.

JAROSZKA i Ska, POZNAŃ

św. Marcina 33. Skład artyk. sanitarnych

Do nabycia

w składach sanitarnych, drogerjach i aptekach.

KONIAKI
RUMY
ARAKI

WHISKY
WÓDKI
LIKIERY

WINKELHAUSEN

STAROGARD (POMORZE)
ROK ZAŁOŻ. 1846

CZEKOLADA
E. Nedel
WARSZAWA

DROGI WIEDZY.

„Jeśli będziesz codziennie jeść jedno jabłko, to w progi twego domu nie wejdzie nigdy lekarz“...
„Któż ci powiedział tę mądrą maksymę?“
„Nasz lekarz domowy mówi nam to stale“...

TEŚKNOTA ZA MEŻEM.

„Ach, żeby mój mąż już wrócił z podróży!“
„Czy tak za nim tęsknisz?“
„Nie, tylko widzisz, obiecałam mu być wierną podczas jego nieobecności“.

BŁOGOSŁAWIONE
SKUTKI MAŁŻENSTWA.

„Odkąd ożeniłeś się, przyjacielu, nie brakuje ci już nigdy guzików przy marynarce“.
„A tak, moja żona nauczyła mnie zaraz pierwszego dnia tej sztuki“.

OD PÓŁ WIEKU POWSZECHNIE
ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI

NISZCZY
BRODAWKI
SKÓRY
STWARDNIENIA
ODCISKI

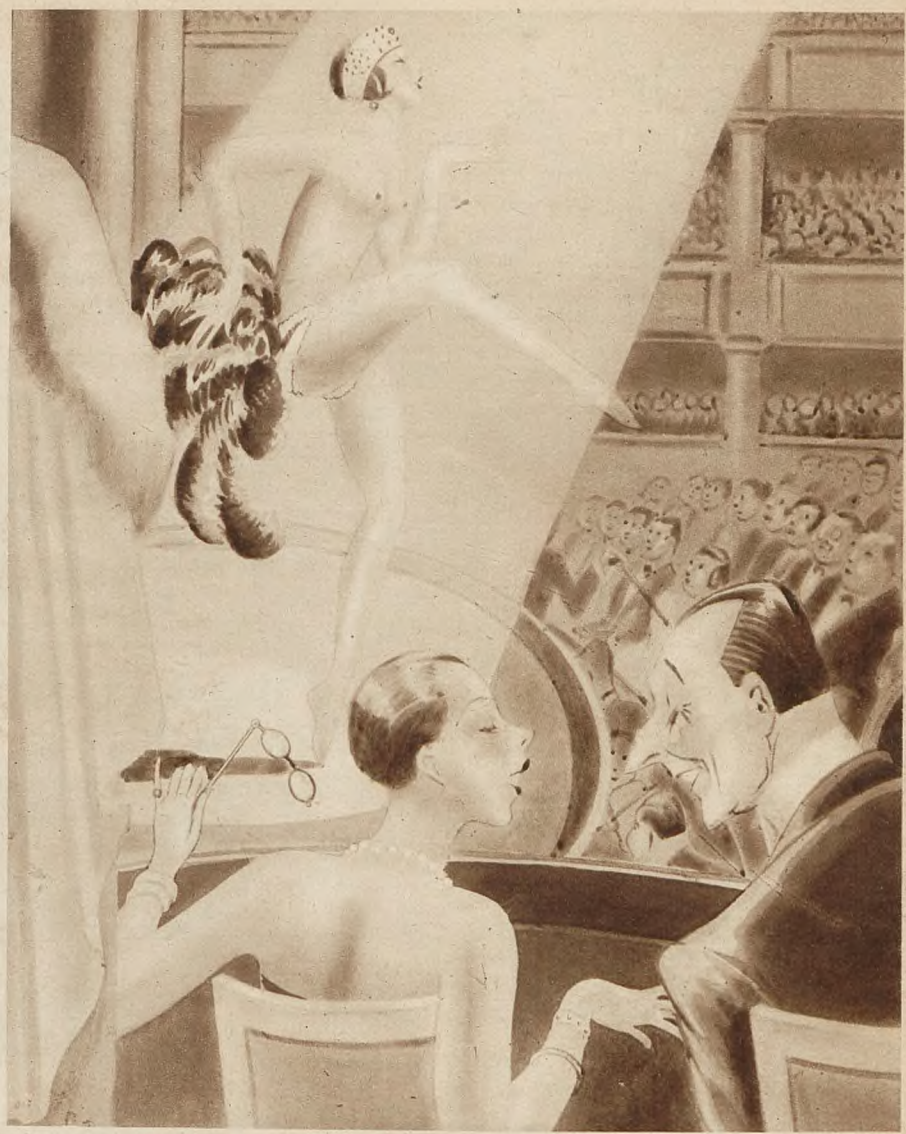
ARAGO
ST. GÓRSKIEGO
WARSZAWA

EAU
DE
COLOGNE

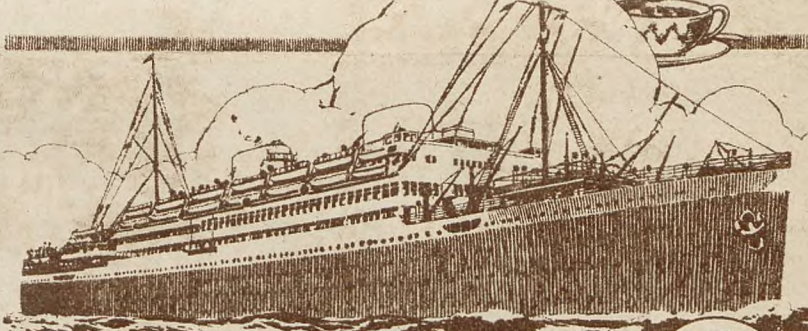

de L'ÉLÉPHANT
Parfumerie
WARSZAWA

Nigdy nie należy zapominać
o orzeźwiającej wodzie kolońskiej
de l'Éléphant.

O n a: „A jeśli gwiazda kabaretu chce być człowiekiem?“
O n: „Staje się kometa...“

R. M. S. P. Co.'s
M. V. "Asturias"

PÓZA pokrewnym statkiem tego samego typu jest „Asturias” największym i najwykwintniej urządzonej motorowym statkiem na świecie. Motory „Asturias”, które tak samo pracują jak motor samochodowy, zajmują tylko 1/5 przestrzeni, niezbędnej dla maszyny parowej o tej samej sile. Płaskie kominy, wyjątkiem tylnego, który służy jako wydmuch, są niepotrzebne, zbudowano je jednak, aby statek otrzymał oddawna przyjętą formę. Z zaoszczędzonej w ten sposób przestrzeni na statku korzystają pasażerowie, którzy się wobec tego czują się tak samo, jak gdyby odbywali podróż na najpotężniejszych nowoczesnych olbrzymach transoceanicznych.

Tam, gdzie na parowcach znajdują się kotły, rury, wentylatory etc., zbudowano szereg salonów dla podróżnych. Zajmują one prawie całą szerokość i długość pokładu, a każda sala przypomina inne arcydzieło klasycznej architektury.

„Asturias”, udając się w podróż, zabiera ze sobą każdorazowo duże ładunki herbaty Lyons'a przeznaczone dla rynków południowo-amerykańskich. Niezależnie od tego zaopatrzona jest kuchnia statku w wielką ilość herbaty Lyons'a, przeznaczoną dla pasażerów, wiadomo jest bowiem każdemu doświadczonemu podróżującemu, iż, niezależnie od warunków klimatycznych, ani też od tego, czy przeżyty dzień byłby męczący, czy też spędzony w beczynności, zawsze pożądana jest filiżanka ożywczej i pobudzającej herbaty Lyons'a.

HERBATĘ LYONS'a

podają we wszystkich lepszych kawiarniach i cukierniach. Herbata ta słynie w Anglii od wielu lat. Zarówno dla Was, jak i dla każdego innego kraju specjalnie i w różnych wielkościach opakowana, aby wszelkim wymaganiom zadośćuczynić.

*Tancerz
z
dżungli.*

Wpółprzymknięte, omdlałe ze zmęczenia oczy, twarz pełna skargi, dziwaczna, niesamowita. Nie przypomina naszych europejskich ułożonych, opanowanych fizjonomij, nie jest ani piękna, ani miła, uraga nawet ustalonym kanonom piękna, a jednak „bie-

rze“ nas swym wyrazem. Któż jest ten człowiek? — zapytacie. — To wojownik dzikiego szczepu Aruscha, żyjącego w ostępach „czarnego lądu“ afrykańskiego, który dopiero co wykonał przed ogniem i na oczach towarzyszy broni wspaniały, szalony taniec wojenny.

Teraz odpoczywa wsparty na włóczni, a wzrok jego błędny od szału tańca, łaszący się jak u zgonionego psa, niepewny, chwyta niedyskretny operator fotograficzny, ukryty w pobliżu.

Wide World Photos — Berlin, New York.

„Światowid“ wychodzi w każdą sobotę w Krakowie — Poznaniu — WARSZAWIE — Lwowie i Wilnie.

Prenumerata kwartalna: 12/50 złotych; zagranicą 15 złotych. — Cena ogłoszeń za wiersz 1 mm 40 groszy. Nadesłane 1 złoty. Między tekstem redakcyjnym 2 złote. — Redakcja i Administracja: Kraków, Wielopole 1, tel. 11-98, 44-50, 32-92. Oddział w Warszawie: Nowogrodzka 26, tel. 70-21 i 234-63. Numer konta P. K. O. w Krakowie 404-200.

Wydawca i naczelny redaktor: Marjan Dąbrowski. — Kierownik literacki i redaktor odpowiedzialny: Dr. Józef Flach. — Zakłady graficzne „Il. Kuryera Codz.“ w Krakowie pod zarządem F. Korczyńskiego.